

ДО
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО
СЪБРАНИЕ

КОПИЕ:
Г-Н КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ,
МИНИСТЪР НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

СТ А Н О В И Щ Е

от Синдикат „Висше образование“-КТ „ПОДКРЕПА“

Към Наше становище: Вх.№ ПГ-929-00-9 / 18.09.2019г. на Народно събрание на Р.България

ОТНОСНО: *внесен в Народното събрание Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование № 902-01-42 от 12.08.2019 г.*

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

През 2019 г. стана ясно, че нито едно българско висше училище не е одобрено за инициативата от мрежи за европейски университети. А единственото българско висше училище, което попада в Рейтинга за академични постижения на университетите (URAP) е на път да изпадне от класацията на първите 1000 с класиране на 988-мо място за 2019г. С остър недостиг на кандидат-студенти от порядъка на 20% осъмнаха след трето класиране за учебната 2019-2020г. повечето от университетите-първенци според акредитационните оценки на министерството на образованието и науката. Това изисква съществени и решителни изменения на Закона за висшето образование, а не само козметични промени.

Синдикат „Висше образование“-КТ „ПОДКРЕПА“ поддържа свое становище Вх.№ ПГ-929-00-9 / 18.09.2019г. по описа на Народно събрание на Р. България във връзка с внесен в Народното събрание Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование № 902-01-42 от 12.08.2019 г.

Към Нашите предложения за изменение и допълнение на: §10 (с чиято т.2 се изменя ал.3 на чл.26), по §13 (с чиято т.2 се изменя ал.3 на чл.30), по §20 (с който се създава чл.56а) и по §49 (с който в §4д от ДР на Закона предлагаме създаването на нова т.11), предлагаме още следните изменения и допълнения:

По предложените от министерски съвет текстове:

1). Създава се нов §8а с който се изменя ал.4 на чл.19, както следва:

Думите „цялостната си“ се заменят с думата „своята“.

2). В §9 с който се изменя чл.21, ал.1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст с който се създава нова т.1б в чл.21, ал.1 става второ предложение;

2. Първо предложение става следното: В т.1 на чл.21, ал.1 се правят следните изменения: Думите „*органи за управление*“ се заменят с думите „*академични органи*“.

3). Създава се нов §9а с който се допълва чл.19, като в него се създава нова ал.10 както следва:

„нова (10). В държавните висши училища, министърът на образованието и науката съвместно с министърът на финансите могат да назначават представител на държавата с ранг на заместник-ректор, който да контролира разходването на финансовите средства от държавната субсидия и управлението на имотите-публична държавна и общинска собственост ползвани от висшето училище.“

Общи МОТИВИ по: т.1 (за създаване на нов §8а), т.2 (за изменения и допълнения на §9) и т.3 (за създаване на нов §9а):

Световна банка в своя доклад за България от 2013г. казва, че: „*В момента държавните университети се управляват в полза на своя академичен състав*“ и препоръчва по-силно участие на българската държава в тяхното управление.

Обществото финансира държавните университети, но не може нито да решава как, нито да контролира колко добре се харчат обществените пари. А те са в размер на десетки милиони левове и са равностойни на общинския бюджет на областен град.

Решение №11 от 2010г. на Конституционния съд на Република България който казва, че принципът на „академична автономия“ е просто израз на управленска политика в образованието и не може да създава „бяло петно“ в правото или да има надмошие или предимство над основните граждански права или другите конституционни принципи. Според Конституционния съд, принципът на „академична автономия“ не е конституционно право, а само спомагателен принцип към основното конституционно право на образование на всеки български гражданин, установено с чл.53, ал.1 от Конституцията. Това означава, че принципа на академична автономия не може да се използва за да ограничава основни конституционни права на гражданите или общественния контрол върху университетите.

Ето защо предлагаме, принципът на „академична автономия“ формулиран в Закона за висшето образование да бъде юридически прецизиран, така че да отговаря на международната практика и на смисъла на българската Конституция.

4). Създава се нов §18а с който се създава нов чл.38а със следното съдържание:

„нов чл.38а. (1) *Изборите по тази глава се провеждат чрез тайно гласуване като:*

1. Гласуването е лично и се извършва в изборни кабинети отделящи гласуващия от останалите лица в изборното помещение;
2. Бюлетините са номерирани и номерацията се описва в протокола на комисията по провеждане на избора;
- (2). Забранява се сливане на качества в изборния процес. Кандидат за заемане на изборна академична длъжност не може да бъде член на изборна комисия или комисия по номинирането, преброяването, мандатите и всяка друга комисия свързана с изборния процес. Същото да важи и за роднините му по права линия без ограничения.
- (3). При отварянето на изборните кутии и броенето на бюлетините участват независими лица, които се уведомяват от висшето училище за провеждания избор. Независими лица са представителите на: съвета на настоятелите и съвета на дарителите на висшето училище, национално представителните организации на работодатели и синдикати, националните научни организации като Съюз на учените в България и други.
- (4). Забранява се явно гласуване в която и да е от фазите в изборния процес. Включително и още при номинирането на кандидатите на ниво катедра.
- (5). Всеки един от кандидатите за каквато и да е изборна длъжност в държавно висше училище представя предизборна програма, която се публикува в интернет-страницата на висшето училище и остава там две години след изтичане на неговия мандат. Същото важи и за висшите училища които получават публично финансиране и/или ползват публична държавна собственост.
- (6). Изборите по чл.26, ал.5, т.2 и по чл.29, ал.1, т.4 се оповестяват с обява на български и английски език, която е публично достъпна за всички граждани на държави-членки на ЕС, които могат да участват в избора, ако отговарят на научните и образователните изисквания. Дискриминацията по национален признак е недопустима."

МОТИВИ:

Терминът „тайно гласуване“ по чл.10 от българската Конституция възпроизведен в Изборния кодекс по никакъв начин не трябва да се разбира по-различно от термина „тайно гласуване“ уреден в Закона за висшето образование. Защо тогава в първия случай има нормативни гаранции за свободно и демократично гласуване, а във втория няма.

Въпреки, че Закона за висшето образование предвижда „тайно гласуване“ за избор на ръководни органи на висшите училища, той никъде не урежда как да се гарантира тайната на вота. Съществуват сериозни съмнения в демократичния характер на изборите в държавните висши училища, свободата на избора и гарантирането на тайната на вота.

С УВАЖЕНИЕ:

Валери Апостолов

Конфедерален секретар и Председател на Синдикат
„Висше образование“ при КТ „ПОДКРЕПА“

